

«Δεν θυμάμαι», του Κωστή Μαλούτα Μια άσκηση μνήμης για μια γενιά και μια πόλη

Δεν θυμάμαι πόσα χρόνια πέρασαν από την τελευταία φορά που είδα τον Κωστή Μαλούτα πριν τον συναντήσω σε μια βιβλιοπαρουσίαση πριν λίγες εβδομάδες. Για την ακρίβεια, δεν θυμάμαι πότε ακριβώς αρχίσαμε να βρισκόμαστε όλο και σπανιότερα. Συμβαίνει αυτό συχνά, να ξεχνάς πότε ακριβώς ξεκίνησαν κάποιες παρέες ή πότε άρχισαν να αραιώνουν οι συχνές συναντήσεις, αν και οι μεγάλες μεταβάσεις της ζωής (όπως η μετακόμιση για σπουδές ή δουλειά) συνήθως παίζουν κάποιο ρόλο. Θυμάμαι όμως πολύ καλά κάποιες από τις ιστορίες που θυμάται ή δεν θυμάται στο νέο του βιβλίο. Κάποιες τις θυμάμαι ολοκάθαρα, ή θυμάμαι λεπτομέρειες που μοιάζει να έχει λησμονήσει ενώ ο ίδιος καταγράφει αναλυτικά άλλες που εγώ δεν τις ανακαλώ ούτε αμυδρά. Πολλές δεν τις θυμάμαι ακριβώς, αλλά αισθάνομαι ότι τις έζησα κάπως έτσι ή κάπως διαφορετικά.

Αυτό το βιβλίο με αφορά, αλλά φυσικά δεν είναι αυτό το σημαντικό (αν και για μένα δεν είναι ασήμαντο). Δεν αφορά καν μόνο τον συγγραφέα του, αν και τα βιώματα και κυρίως η γραφή του Κωστή είναι εντελώς προσωπικά και μοναδικά. Όσο κλισέ και αν ακούγεται, είναι ένα βιβλίο που αφορά μια ... γενιά. Είναι άραγε σωστή λέξη; Ίσως ένα τμήμα της; Ίσως αυτές και αυτούς που κάποτε θεωρούσα «γενιά μας». Άραγε τι σκέφτεται ο Κωστής για την «γενιά μας»; Χωρίς καμία υπερβολή, το βιβλίο αυτό είναι ό,τι πιο πιστό στα βιώματα και τις αναμνήσεις πολλών παρεών περί των σαράντα έχω διαβάσει. Είναι συλλογικό, κι ας μη μιλάει για την κρίση και πώς τον ήπιαμε με τα μνημόνια. Μιλάει για ακυρωμένα Rockwave, παππουδογιαγιάδες, Κριστόφ Βαζέχα, Wendy's, πεθαμένους γκραντζάδες, μπιτς βόλεϊ στο Decadence, κατεβαστήρια mp3 και προσπάθειες να φτάσεις με τον Πούντα χωρίς λεφτά από την Αντίπαρο στη Σίφνο.

Είναι επίσης ένα βιβλίο για την πόλη. Για την Αθήνα. Την ευρύτερη, όπως τη ζήσανε τα παιδιά που δε μεγαλώσανε στον Χολαργό, την Αγία Παρασκευή, τους Θρακομακεδόνες, τα Μεσόγεια. Και την Αθήνα- Αθήνα, όπως την μάθαμε από τις αρχές του Λυκείου, με τα φροντιστήρια, τους καφέδες στο Ρεζίν, το Metropolis, τα βιβλιοπωλεία, τις συναυλίες, τις γειτονιές που ήταν ακόμα σκοτεινές πριν μεταφερθούν σε αυτές τα μαγαζιά και οι κάτοικοι πετούσαν γλάστρες από τα μπαλκόνια (για να αποτρέψουν αυτό που συνέβη πράγματι ή για να σκοτώσουν μακρυμάλληδες). Για το σπίτι στο Σύνταγμα σε μια πόλη που άλλαξε και αλλάζει διαρκώς. Αλλά και για τα νησιά, τις διακοπές, τα ταξίδια, τα Εράσμους. Μιλάει για όλα, αλλά δεν μιλάει πολύ.

Θα ήταν άδικο να παρουσιαστεί το βιβλίο σαν κάποια χιπστεράδικη millennial urban ιστορία. Το

κείμενο του Κωστή ξεχωρίζει πρώτα και κύρια για την ευφυή, δημιουργική, αστεία και λεπτοδουλεμένη γραφή του. Η άσκηση στην οποία επιδίδεται εμπνεόμενος και αντιστρέφοντας τον Περέκ (Je me souviens) και τον Μπρέιναρντ (I remember), καταλήγει σε μια εκπληκτική συνειρμική αλληλουχία με αναμνήσεις και κενά μνήμης. Προσφέρει μια υπέροχη εμπειρία ανάγνωσης που σε προσκαλεί να την επαναλάβεις δύο και τρεις φορές. Το βιβλίο διαβάζεται με μια ρουφηξιά προκαλώντας γέλιο, προβληματισμό και αναπόληση, χωρίς εκβιασμό συναισθημάτων, αλλά με μια όμορφη και απέριττη απλότητα.

Είναι μια άσκηση γραφής. Είναι και μια άσκηση μνήμης ή λησμονιάς. Απαιτείται αυτή η εξαντλητική εργασία καταγραφής, όσο περνούν τα χρόνια. Τι θυμάσαι, ποιους/ες θυμάσαι, τι ξέχασες και γιατί; Ο συγγραφέας είναι ένας άνθρωπος που παρατηρεί, ακόμα και αν πολλά από τα καθημερινά ξοδέματα δικαιολογούν την αδιαφορία ή την αποστασιοποίησή του. Παρατηρεί και καταγράφει. Και έτσι, εύστοχα κατανοεί και θεωρητικοποιεί πράγματα και καταστάσεις. «Δεν θυμόμαστε γιατί πλέον δεν έχουμε χρόνο να σκεφτούμε δεύτερη φορά αυτά που συμβαίνουν», μας λέει. Πράγματι, επιστρέφουμε συχνά στα μαθητικά και νεανικά μας χρόνια, όχι μόνο για τη νοσταλγία που αισθανόμαστε συχνά. Αλλά και γιατί τότε είχαμε περισσότερο χρόνο. Να σκεφτούμε, να παρατηρήσουμε, να αναπτύξουμε συλλογισμούς, να ξανασκεφτούμε δεύτερη φορά.

Είναι σημαντική η άσκηση στην οποία μας καλεί ο Κωστής Μαλούτας. Να σκαλίσουμε τη μνήμη μας, να θυμηθούμε τι έχουμε ξεχάσει. Να σημειώνουμε, να μην αμελούμε να κρατάμε σημειώσει, για να σώσουμε αυτά που αξίζει να μην ξεχαστούν. Είναι και αυτό είναι μια άσκηση αναπόλησης, όπως γράφει. Να σκαλίσουμε μέχρι να θυμηθούμε ή να αναγνωρίσουμε τη λησμονιά. Γιατί είναι απείρως καλύτερο να μη θυμόμαστε, από το να μη σκεφτόμαστε.

«Δεν θυμάμαι, αλλά μερικές φορές αρκεί να ακούσω ένα τραγούδι για να ξαναβρεθώ σε κάποια άλλη εποχή...

Δεν θυμάμαι και αυτό είναι βολικό καμία φορά...

Δεν θυμάμαι, και όταν δεν θυμάμαι σκαλίζω μέχρι να θυμηθώ ή να ξεχάσω ότι προσπαθούσα...

Δεν θυμάμαι, και είναι ανθρώπινο...»

Το «Δεν Θυμάμαι» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις [Γεννήτρια](#). Την Τρίτη 9 Ιουνίου, στις 19.30 στο βιβλιοπωλείο Μετεωρίτης στην Κυψέλη, θα γίνει η παρουσίαση του βιβλίου.

Με τον συγγραφέα θα συνομιλήσει ο ποιητής Θωμάς Τσαλαπάτης

